

İstatistik Kullanımı

Toplanan bilgilerin başkalarının da anlaşılabilmesi ve aynı yollarla elde edilmiş başka bilgilerle karşılaştırılabilmesi zorunluluğu, verilerin ortak ölçütlere göre tek tek ve dağılımlar hâlinde özetlenmelerini ve gerektiğinde karşılaştırılmalarını gerektirir.

Bu amaçla, araştırmacının kolayca yararlanabileceği çeşitli istatistik teknikler geliştirilmiştir.

Kestirisel çözümlenmenin anlam ve amacı

Kestirisel çözümlenme, örneklemeden elde edilen sonuçların alındıkları evrene genellenebilirliğinin (evrende de gözlenebilirliğinin) olasılık hesabıdır.

Buna, “inferential, vardamalı, istidlal, anlam çıkarıcı” çözümlenmeler de denilmektedir.

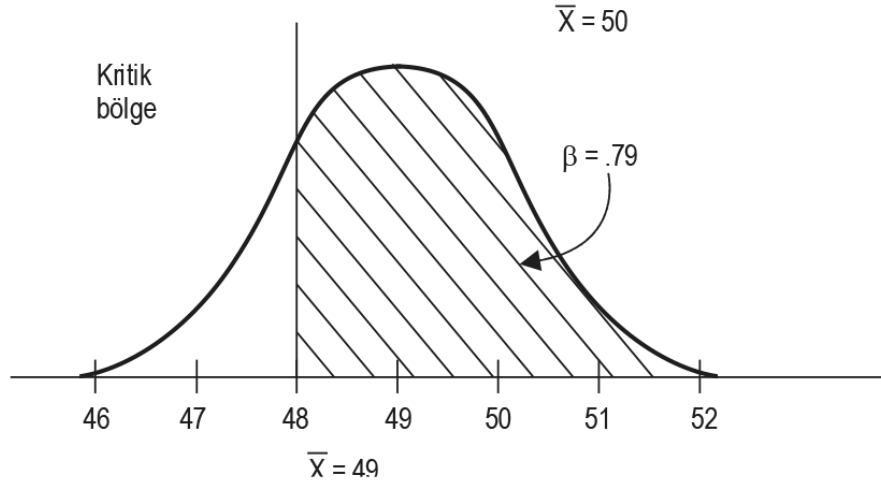
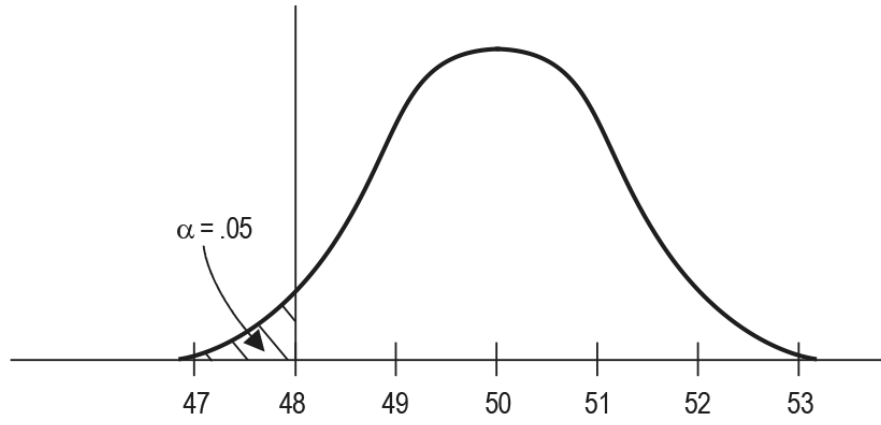
Manidarlık sınamaları bu amaçla yapılır.

Denence sınavının anlam ve amacı

Anımsanacağı üzere, bazı araştırmalarda amaç, belli denencelerin sınavması şeklinde ifade edilir.

Denenceler, değişkenler arasında kurulan ilişki iddialarıdır. Bunlar yanlı yargılardır.

Örneęin, “bir elektrik devresinde, devre direnci arttırıldıķça, devreden geğen akım şiddeti azalır”; “A yöntemi ile yapılan öğretim, B yöntemi ile yapılan orana daha etkilidir”; “A ve B sağaltım (tedavi) yöntemleri farklı etki yaparlar” gibi.

Birinci ve İkinci Tür Yanılgılar

Ortalamalar arası farkın manidarlık sınamaları

Örnekleme ile oluşturulmuş iki ya da daha çok sayıda gruba, farklı öğretim, sağaltım vb. yöntemler uygulandığında farklı sayılabilecek sonuçlar (öğrenme, iyileşme vb.) alınıp alınmadığını sınamak için başvurulan yollardan biri grupların ortalamalarını karşılaştırmaktır.

Bu amaçla değişik teknikler geliştirilmiştir.

Bunlardan en çok z, t ve F sınamalarına başvurulmaktadır.